

KRYRSKÁ ROZHLEDNA

Čtvrtletník městského úřadu pro Kryry, Běsno, Stebno a Strojeticce

Cena 15,- Kč

1 | 2022

Válka na Ukrajině

Dne 24. 2. 2022 Ruská federace zaútočila ze severu, jihu a východu na svého souseda - Ukrajinu.

Město Kryry se vši důrazností tento ozbrojený útok putinovského Ruska odsuzuje!

Tuto nesmyslnou, neomluvitelnou agresi vůči nezávislému státu, tento neuvěřitelný, brutální akt, jímž se Ruská federace definitivně vyloučila ze společenství civilizovaných národů, vnímají Kryry jako bezprecedentní porušení mezinárodního práva, které navíc jednoznačně ohrožuje bezpečnost celé Evropy.

KAREL KRYL :

TAK VÁS TU MÁME (BRATŘI)

*Tak vás tu máme, bratři z krve Kainovy,
poslové noci, která do zad bodá dýku,
tak vás tu máme, bratři, vnuci Stalinovi,
však ne tak jako včera, dnes už bez šeríků,
však díky za železné holubičky míru
a díky za polibky s chutí hořkých mandlí,
v krajině přelíbezně zavraždili víru,
na cestě rudé šípky jako pomník padlých.*

*Vám poděkování a vřelá objetí
za provokování a střelbu do dětí,
a naše domovy nechť jsou vám domovem,
svědky jsou hřbitovy páchnoucí olovem.*

*Vím, byla by to chyba - plivat na pomníky,
nám zbývá naděje, my byli jsme a budem,
bolšoje vam spasibo, bratja zachvatčiki,
spasibo bolšeje, nikogda nězabuděm, nikogda nězabuděm!*

A JÁ BLBEC NECHTĚL RADAR V BRDECH ...

... DNESKA SE TO JEVÍ SKORO JAKO VLASTIZRADA

... ale ukázalo se, že naivitu svět pořád ještě trestá a jak mu schází nějaký „kovboj na správný straně“.

Jo, klidně to přiznám, vždyť jen idiot nemění názory. Projekt radaru v Brdech se mi nezamlouval. Prostě se velmi rád courám lesem. Kdo mě zná osobně, pak ví, že Šumava je pro mne stále nádherná, ale trochu příliš turistická. Už nějaký čas považuji Brdy za místo, kde se dá pořád ještě slyšet mše v tom nejkrásnějším chrámu, který Bůh (*pro ateisty síla, příroda, nebo náhoda*) stvořil.

Byl jsem tedy spíš rád, že se do bývalých vojenských újezdů vrací klid a noha vandrovníka... Z představy nových vojáků vartujících na lesní mytíně, kam chodí laně pít, mi bylo úzko. Co si budeme povídat, taky se mi ten záměr zdál jako zbytečná provokace Ruska. Nedovedl jsem si představit, že ve světě po pádu železné opony může ještě přijít „Mráz z Kremlu“.

Už několik let vím, že jsem byl idiot. V posledních hodinách jsem na to jen dostal štempl. Netuším, na kolik tahů dopředu má Putin tuhle hru připravenou. Holým faktem je, že se šachovnice najednou zdá strašně blízko. Taky je jasné, že Rus ničemu jinému, než síle nerozumí. A je srdečně jedno, jestli jsem v jádru pacifista nebo ne. Jemu určitě. Jsou mu ukradené nejen laně na mytínách, ale i životy lidské. Na obou stranách konfliktu.

Někdy je důležité si ujasnit na jaké straně člověk stojí. Pak není na škodu mít na své straně kovboje s koltem nebezpečně nízko. „Zmatenej pianista ze saloonu“ ještě nikdy nikoho, když to šlo „z úzkejš do tenkejš“ nezachránil. Bohužel na druhém konci červených tlačítek nestojí tentokrát Ronald Regan.

Co dodat na konec?

Jen drobnosti: není to první velká válka v novodobé Evropě. Byť může vyescalovat mnohem víc, než Balkánské masakry. Dezinformační a kybernetickou válku proti nám a na našem území vede Rusko již dávno. Naposledy k tomu využilo covid. Není na tom nic divného, ČR a USA vede jako země nepřátelské.

Filip Vracovský

24. 2. 2022

VÁLKA JE VŮL!

To není moje... to je název skladby skupiny Synkopy 61, kterou vydala roku 1968:

„Napsal si někdo na starej kůl
prostinkej nápis: Válka je vůl!
Před kůlem stojím, čepici smekám,
v očích mám slzy a pak si klekám,
modlím se za ty, kteří ten kůl
nevidí a nechtou, že válka je vůl.“

Dne 24. února tohoto roku zaútočila Ruská federace na Ukrajinu. Zůstal jsem stát v němém úžasu a nevěřil. I když se o napadení Ukrajiny spekovalo už před Vánocemi, ta myšlenka mi připadla tak absurdní, že jsem se jí smál.

V životě jsem se takhle fatálně nezmýlil.

Válka je vůl, protože nikdy nemá vítězů. Jen poražené. Desítky, stovky a tisíce zbytečně zmařených lidských životů. Nenapadlo by mne ani v tom nejhorším snu, že se dnes někdo k vyvolání takového konfliktu odhodlá. To totiž nemůže být aktem racionálně uvažujícího jedince, ale nebezpečného šilence.

V Kryrech je celá tahle příšerná záležitost o to citlivější, že velké množství našich známých, sousedů a kamarádů přišlo do našeho krásného města z Volyně. Nechali na Ukrajině část svých rodin, mají na tuto zemi dnes tak těžce sužovanou vazbu.

Vladimír Putin se stal novodobým Faustem. Upsal duši ďáblu. Ať si ho tedy ten čert vezme co možná nejdříve! Protože válka je vůl!

Pavel Ďuran

šéfredaktor

OBSAH

Válka na Ukrajině	1
Karel Kryl: Tak vás tu máme (bratři)	2
A já blbec nechtěl radar v Brdech	3
Válka je vůl!	4
XXI. svátek dobré nálady	5
Slovo starosty	7
Z jednání zastupitelstva	7
Práce na obnově Kostela Narození Panny Marie v Kryrech pokračují	8
Na slovíčko s archeologem	11
Zimní střípky z kryrské mateřinky	13
Ze starých tisků	15
Kalendář akcí	18
Uklidíme si pod rozhlednou	19
Bojovali za naši svobodu	20
František Hánek	20
Zimní kouzlo (Fotosoutěž kulturně školské komise)	25
O snímek roku 2021	27
Pozvánka do divadla: SPLAŠENÉ NŮŽKY	28
Zimní regionální liga v minikopané dospělých	29
Společenská kronika	30
Pozvánka na Ples města Kryry	32

MĚSTO KRYRY

připravilo byt ukrajinským uprchlíkům pro 6 – 8 lidí.

21. SVÁTEK DOBRÉ NÁLADY

Největší a nejvýznamnější kulturně společenská akce města Kryry po dvakrátě díky koronavirovým opatřením proběhnout nemohla.

Roku 2022 to ale konečně vypadá nadějně. Takže otázka zní: užijeme si na přelomu měsíců dubna a května tradiční Svátek dobré nálady?

Ptali jsem se předsedkyně kulturně školské komise našeho města Bc. Věry Melicharové:

Dva roky se v Kryrech Svátek dobré nálady uskutečnit nemohl. Vyjde to tentokrát? Jste optimistkou?

Já jsem celoživotní optimistka...

Prostě v naší komisi myslíme jen na to, jak akci udělat co nejlépe a nepřipouštíme si žádnou jinou alternativu. Svátek dobré nálady bude, a moc se na něj těšíme.

Kulturně školská komise našeho města minulé dva roky program Svátku dobré nálady pečlivě připravovala. Víte, že to stálo mnoho úsilí, nakonec z toho nebylo kvůli pandemické situaci a vládním nařízením nic. Kdo připravoval letošní slavnosti?

Je pravda, že akce tohoto typu vyžadují přípravu s ročním předstihem, obzvláště v případě významných účinkujících, kteří mají nabitý diář akcemi na dva roky dopředu. Letošní 21. ročník slavnosti nepřeklopil program plánovaný na rok 2020, ale vznikl zcela nový, odlišný. V komisi zasedali spolu s námi zkušený Petr Ulke a Vašek Kadleček. Tím pádem se úkoly rozdělily a náročnost na organizaci je pro nás členky komise menší než v roce 2020 a 2021.

Když jsem výše hovořil o těch restrikcích – třebaže se rozvolňuje už poměrně dramaticky - jsou nebo budou v platnosti nějaká omezení?

Já se omlouvám: nemám křišťálovou kouli!

Pevně věřím, že už omezení nebudou žádná. Pokud by byla, pak se mohou týkat vnitřních akcí. Doufáme jen, že nebude omezován počet lidí ve venkovních prostorech, což bychom u naší slavnosti nebyli schopni zajistit. To byl problém minulého roku. Vzhledem k tomu, že se neplatí vstupné a přístup osob je volný, nebyli jsme schopni dodržet opatření limitující počet lidí.

Program je připraven, hotov. Celý ho Kryrská rozhledna zveřejňuje dále. Na co z něj se vy osobně nejvíc těšíte, na co byste chtěla pozvat především?

Připravený program se mi líbí jako celek. Splňuje požadavek uspokojit všechny věkové kategorie. Každý si v něm najde to své. Preferenci nemám.

Co bude jiné, to je absence prvomájového průvodu. V situaci, kdy Rusko v závěru února vojensky napadlo Ukrajinu, si ani recesistický průvod s hesly SE SOVĚTSKÝM SVAZEM NA VĚČNÉ ČASY A NIKDY JINAK neumíme - a ani nechceme - představit.

Za rozhovor děkuji!

Pavel Ďuran

Město Křivá, organizátoři a sponzoři akce Vás srdečně zvou na

21. ročník

SVÁTKU DOBRÉ NÁLADY

30.4. - 1.5. 2022

náměstí v Křivě

CELÝM PROGRAMEM PROVÁZÍ KLÁRA KOLOMAZNÍKOVÁ

30.4. ČARODĚJNICE

začátek v 16.00

slet čarodějnic v 17.00 na náměstí

vystoupení pro děti "Hopsík"

místní kapely DEEPKA, FULL TIME,

JIH BAND - Jiřího Holubičky

1.5. HLAVNÍ PROGRAM - tentokrát bez průvodu!

10.00 - zahájení slavností

Hašlerka

Kryrské mažoretky

Karate Jutsu Křivá

Tam Tam Batucada

FILIP RICHIE S KAPELOU

MARCEL ZMOŽEK

MILAN PEROUTKA A PERUTĚ

OLGA LOUNOVÁ

DOPROVODNÝ PROGRAM:

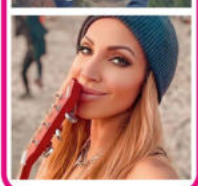
10.00 - 13.00 Den otevřených dveří ZŠ Křivá

10.00 - 17.00 Otevřena Schillerova rozhledna

Stánkový prodej, pouťové atrakce, občerstvení
a další zábava pro všechny generace.

VSTUP ZDARMA!

změny časů a programové nabídky organizátoři akce vyhrazeny.

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA

Dvacátého první jednání ZM Kryr se účastnilo 11 členů ZM Kryry, dva zastupitelé byli omluveni. Na začátku jednání proběhly standartní procedury schválení ověřovatelů zápisu, zapisovatelky, programu jednání a schválení zápisu z minulého jednání ZM Kryry. Následoval bod, kde zastupitelé schvalovali čerpání rozpočtu města za rok 2021 a účetní závěrky našich školských zařízení (MŠ a ZŠ Kryry). Zastupitelé pokračovali se schvalováním inventarizace majetku města Kryry a následně přišel na řadu bod nazvaný „Organizační záležitosti“, do kterého jsou zahrnuty pronájmy, odprodeje nemovitostí a pozemků, výsledky výběrových řízení a v tomto 21. jednání byl navíc bod, který zajímá více než 70 žadatelů o byty v Kryrech – a to bylo určení postupu při přidělování bytů v lokalitě Jarní Zahrada. Tyto postupy, podmínky, byly schváleny.

Dalšími body jednání byly odpisové plány města, základní a mateřské školy. Zastupitelé také schválili nové žádosti o příspěvky pro lidi ze Stebna, kterým poničil downburst jejich nemovitosti.

Po schválení nových žádostí se hned příspěvky rozdělávaly. Na devatenáct podaných žádostí byly rozděleny téměř dva milióny korun. Starosta města v dalším bodu jednání seznámil zastupitele a přítomné občany s průběhem dostavby 17. bytů v lokalitě Jarní Zahrada, následoval bod jednání týkající se bývalé služebny Policie ČR (dříve MNV Kryry). Budova bude na základě schválení zastupiteli odkoupena od Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Dále starosta požádal zastupitele o schválení dotace od Státního fondu životního prostředí, která bude použita na rekonstrukce návsi a zeleně ve Stebně. Po projednání dotace byl předložen dopis MUDr. Špeníkové, která odmítla navýšení nájmu ordinace dětského lékaře o 3,7 % (o inflaci, která je zakotvena v nájemní smlouvě) a vzhledem k tomu, že částka inflace představovala pouze necelých 1000 Kč/rok, zastupitelé rozhodli, že inflační doložka ve smlouvách lékařů nebude pro rok 2022 využita a lékařům tak nájemné zůstane v původní výši. Předposledním bodem jednání byl bod navržený zastupiteli Kadlečkem, Melicharovou a Ulkem, kteří požadovali rekonstrukci dětského hřiště v ulici Za Stodolami (tzv. bílé bytovky) a opravu prvků na dětském hřišti za Sokolovnou v Kryrech. Tento návrh byl zastupiteli přijat a děti se tak mohou těšit na zbrusu nové prvky dětského hřiště. Posledním bodem jednání bylo každoroční přerozdělení příspěvků spolkům. Zastupitelé rozhodli rozdělit 14 spolkům částku téměř 200.000 Kč.

Následně proběhla krátká diskuse a přečtení usnesení z 21. jednání a ZM Kryry bylo ukončeno.

Václav Kadleček
zastupitel Města Kryry

SLOVO STAROSTY

Vážení občané!

Začíná se nám s ustupující pandemickou situací rozbíhat rok 2022.

Jednotlivé spolky začínají obnovovat svoji aktivitu a připravují plány činnosti na letošní rok.

Největším cílem města je dokončení výstavby sedmnácti bytových jednotek v Jarní Zahradě a jejich předání novým uživatelům, našim spoluobčanům, a to v letních měsících letošního roku.

S potěšením zjišťujeme, jak jsou využívány sportovní areály a dětská hřiště, která jsme vybudovali pro naši mládež, ale i dospělé. Zejména sportovní areál s umělým povrchem a osvětlením je v každodenní permanenci oddílů kopané, ale i lehkootletických příznivců.

Pokročily nám i práce na obnově zeleně v postižené obci Stebno, kdy bylo započato s úpravami ploch, opravou místního kostela, na níž se město rovněž podílí. Zahájena byla i oprava místního hřbitova rovněž poničeného živelní pohromou, která nás postihla 24.6. 2021. Připravena je i likvidace zbytků nahromaděné suti z poškozených objektů. V obci se připravují další projekty, na kterých se naše město bude podílet.

Věříme, že nadcházející měsíce proběhnou ve znamení znovuoobnovy činností a běžného života našich spoluobčanů.

Přeji Vám krásné prožití prvních jarních dnů a hodně zdraví.

Miroslav Brda
starosta

PRÁCE NA OBNOVĚ KOSTELA NAROZENÍ PANNY MARIE V KRYRECH POKRAČUJÍ

I v roce 2021 pokračovaly práce na obnově Kostela Narození Panny Marie v Kryrech. Spolek Dietrich (ve spolupráci s Heimatstube Kronach) a Římskokatolická farnost Kryry zajistily další etapu vlhkostní sanace interiéru kostela, a to konkrétně provedení odvětrávacího kanálku na levé straně kostela.

Celková cena prací byla 298.999,63 Kč a práce provedla společnost Bart Corporation jako zhotovitel.

Cenu prací jsme financovali příspěvkem ve výši 125.000,- Kč, který od Česko-německého fondu budoucnosti obdržely Spolek Dietrich a Heimatstube Kronach, a dále finančním příspěvkem ve výši 174.000,- Kč, který od Ministerstva kultury obdržela Římskokatolická farnost Kryry.

KOSTEL NAROZENÍ PANNY MARIE V KRYRECH

Kostel Narození Panny Marie byl postaven někdy v polovině 14. století. Byl vybudován pod strmým svahem Kostelního návrší, kde stál hrad. Poškozen byl patrně za husitských válek.

Na místě gotického kostela byla v r. 1722 postavena barokní novostavba. Barokní kostel byl ještě upravován v r. 1780 i později, v 19. století, jeho barokní charakter se však uchoval dodnes.

Kostel je jednodlný, s osovou dispozicí, s presbytářem na východní a s hranolovou věží na západní straně. Nad vchodem ve věži je z větší části zachován kamenný znak Dietrichsteinů (dva vinařské nože v pokosem děleném štítu). V presbytáři valená klenba s výsečemi, loď sklenuta valeně s výsečemi, sakristie plochostropá. Z vnitřního barokního mobiliáře vyniká hlavní, kamenný oltář se sochou Panny Marie z 2. poloviny 15. století. Dva boční, protějškové oltáře, se sochami a obrazy jsou zasvěceny sv. Barboře a sv. Janu Nepomuckému. Na kruchtě jsou instalovány varhany z r. 1769.

O záchranu kostela, který je od r. 1958 kulturní památkou, usiluje sdružení Dietrich.

Kostel Narození Panny Marie v Kryrech

Odvětrávací kanálek byl vybudován pod podlahou kostela a v současné době se nachází po celém obvodu jeho zdi, vyjma prostoru oltáře. Cirkulace vzduchu v kanálku by měla pomoci zbavit zdivo vlhkosti.

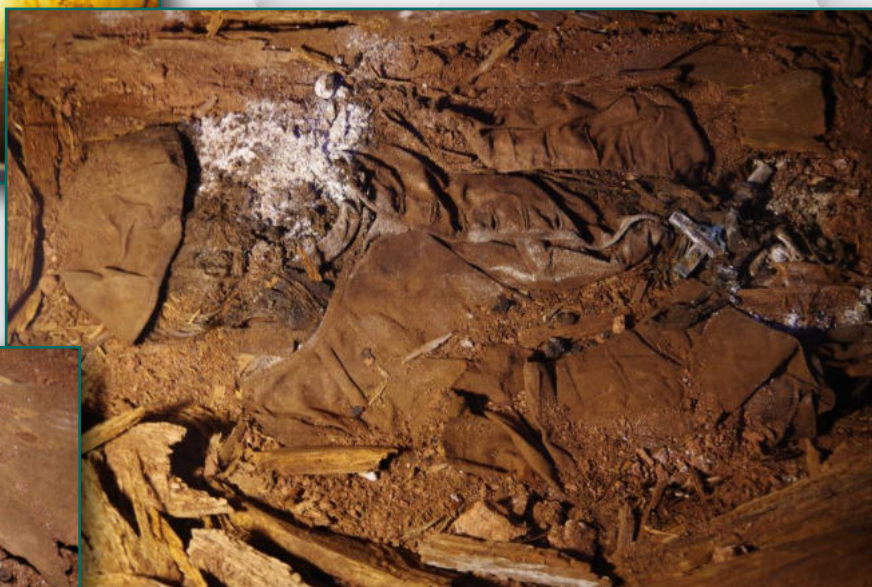
Během prací byl pod podlahou kostela objeven hrob neznámé osoby. Dle archeologa, pana Vojtěcha Peksy, z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, je hrob pravděpodobně 150 až 250 let starý. Jednalo se o menší vyzděnou hrobku určenou pro jednu rakev. S ohledem na příznivé podmínky se zachovalo dřevo rakve, z ostatků dané osoby se dochovaly dokonce i vlasy, oblečení a dřevěný křížek s bronzovou plastikou Krista. Dle stylu oblečení lze usuzovat, že pohřbená osoba byla měšťanem v Kryrech či snad členem šlechtické rodiny. Žádný ostatek nám však nepomohl osobu identifikovat jménem.

Dále byly pod kruchtou v přední části kostela zdokumentovány i ostatky dalších minimálně 13 osob pohřbených v dřevěných rakvích a uložených těsně vedle sebe a nad sebou. Lze se důvodně domnívat, že se jednalo o hroby kněží z 18. a 19. století.

Fotografie z průběhu prací, a i nalezeného hrobu přikládáme k článku. Autorem fotografií z průběhu prací je zhotovitel, pan Jan Bartakovics ze společnosti Bart Corporation s.r.o.

Autorem fotografií hrobu je pan PhDr. Vojtěch Peksa z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech.

I v letošním roce bychom měli pokračovat v postupné rekonstrukci kostela, a to zahájením rekonstrukce střechy.

Petr Hradil

Fotografie: Jan Bartakovics a Vojtěch Peksa

NA SLOVÍČKO S ARCHEOLOGEM

Doba velkých archeologických nálezů, doba Schliemannů nebo Carterů, tedy přelom 19. a 20. století, kdy byla objevena Trója nebo odkryt Tutanchamónův hrob, je - zdá se - nenávratně pryč. Přesto archeologie jako taková stále existuje a vzkvétá. Byť neodkrývá tajemství velkých, skvostných a dávno zaniklých civilizací, přesto se nám i dnes snaží objasnit, jak lidé v minulosti žili, pracovali, nebo třeba i jen jak odpočívali, jak mohl vypadat jejich duchovní svět a jak se to všechno v průběhu času měnilo.

Zjevně nám tak má archeologie co říci i k tématům dneška: k problémům ekologickým a společenským, neboť tyto procesy nebyly úplně nepodobné procesům naší přítomnosti. Díky archeologii tak můžeme, nebo do jisté míry dokážeme svou minulost – alespoň částečně – odhalit a poučit se z ní. Jde přece o naši společnou, byť často velmi starou, historii, která nás nutně spojuje a může nám přinést dnes tolik potřebný pocit sounáležitosti. To všechno dokonce s nádechem dobrodružství a tajemna.

Záchranný archeologický výzkum, který vedl PhDr. Vojtěch Peksa z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, jak čtenáře Kryrské rozhledny informoval v předchozím článku pan Petr Hradil, proběhl v minulém roce také v Kryrech. Když jsem se pak dověděl, že pan doktor bydlí v Podbořanech, nedalo mi to, abych se nezeptal:

Vaše příjmení není na Podbořansku neznámé: máte něco společného s panem doktorem – ortopedem – Jiřím Peksou?

(Smích) Ano, to je můj tatínek...

Takže u vás neplatí, že se povolání dědí z otce na syna? Že jablko nepadá daleko od stromu?

Ale ono se zase tak daleko nezakutálelo, navíc si za to táta může vlastně sám. On nás s bratrem netahal do ordinace, ale vlácel nás po kopcích a hradech. Miluje přírodu a historii. Takže my jsme s ním obráželi hrady a zámky, toulali jsme se venku. Brácha je přírodovědec, já archeolog...

Archeologové se v našem regionu v loňském roce příliš nenudili: na podzim v Podbořanech byly při výkopových pracích objeveny pozůstatky čtyři tisíce let staré vesnice, v Kryrech pak několik hrobů. Ty jsou výrazně mladší. Jsou takové nálezy na severu Čech běžnou záležitostí, nebo jde spíš o výjimku?

O výjimku se určitě nejedná. Archeologické nálezy v kostelích jsou běžnou záležitostí nejenom na severu Čech, že se něco najde platí obecně. Právě kostely jsou těmi, kde je předpoklad nějakého nálezu téměř stoprocentní. Archeologický výzkum, který v Kryrech probíhal, souvisel s rekonstrukcí kostela, kdy se jednalo

VOJTĚCH PEKSA

PhDr. Vojtěch Peksa se narodil 1991.

Vystudoval Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Bakalářské studium na Ústavu pro archeologii absolvoval v letech 2010 – 2014

a ukončil je prací „Středověké osídlení Podbořanska“, magisterské studium pak ukončil diplomovou prací roku 2017 („Středověké osídlení středního Poohří“).

V Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, kde pracuje, se věnuje období raného a vrcholného středověku. Podílí se na záchranných archeologických výzkumech na území Ústeckého kraje. V terénní a výzkumné činnosti se soustředí především na regiony Žatecka a Podbořanska.

Od roku 2017 se externě jako oborový specialista podílí na projektu „Místa zblízka“. Projekt Fondu dalšího vzdělávání (příspěvková organizace Ministerstva práce a sociálních

věcí) financovaný Evropskou unií z operačního programu „Zaměstnanost“ sloužící pro rozvoj periferních regionů ČR. Je také předsedou spolku „Společenstvo pro památky Podbořanska, z. s.“, který vznikl za účelem ochrany, obnovy a propagace historických, kulturních a přírodních památek na Podbořansku.

Je ženatý a má dítě.

o odvodnění (nebo odvlhčení) této stavby. Výzkum sám pak probíhal ve dvou etapách: první se uskutečnila na začátku loňského roku, při té se ale nic zásadního nenašlo. Druhá etapa se uskutečnila na podzim.

Co se dá v takovém kostele nalézt?

Základní otázka, která před archeologickým průzkumem této kryrské památky stála, se dá formulovat asi tak, zda se při výkopech neobjeví nějaké zdi nebo hroby, jež by souvisely se starým středověkým kostelem, který na místě dnešního kostela Narození Panny Marie stál. O jeho existenci existuje zápis, první písemná zmínka o něm je z roku 1369.

Pokud jsem hovořil o zbytcích nějakých zdí, pak pracujeme s pojmem *stabilitas loci*. Stabilitou místa. Církev na tom dost lpěla. Znamená to asi tolik, že kostely, přestože byly přestavovány, byly stavěny nebo přestavovány stále na stejném místě. V případě Kryr se ale ukázalo se, že z těch starších situací tam nezůstalo vůbec nic. Když stavěli ten současný, barokní kostel, ty starší záležitosti úplně zlikvidovali. Z původního kostela tam nezůstalo vůbec nic.

To byla jedna informace, která z našeho výzkumu vyplynula. Zdi jsme nenašli, hroby nakonec ano. Pro kostely jde o typický jev, je to časté: ve středověku a potom i v novověku se tu pohřbívalo.

Tomu právě nerozumím: proč se pohřbívalo v kostele, když hned vedle leží hřbitov?

V kostelích se nechali pochovávat ti nejvýznamnější, nejbohatší. Souvisí to s tím, že uvnitř kostela je člověk jakoby blíže k bohu, jde zkrátka o exkluzivní místo. V novověku pak z těchto důvodů v kostelích vznikaly krypty, které byly většinou v lodi nebo v místě presbytáře, takže i tady se ta krypta dala očekávat. V Kryrech se nicméně ukázalo, že tady žádná krypta – nebo, přesněji řečeno – žádná větší krypta není, odhalen byl jenom jeden malý hrob uzavřený, zazděný v takové malé kryptě.

Tu jsme našli pod vítězným obloukem, na rozmezí presbytáře a lodi.

Překvapivé bylo to, že se zachovala rakev, která se rozpadla jen částečně, v ní byly uloženy ostatky člověka, na němž se zachovalo i oblečení. Bylo to dáno tím, že se tam nikdy nedostalo nějak příliš velké množství vzduchu, navíc tam extrémně nepůsobila ani vlhkost. Což je docela paradoxní, protože tyto ostatky byly nalezeny v souvislosti s pracemi na odvlhčení kostela.

V tomto hrobě pak byl pohřben pravděpodobně muž, oblečený byl do docela pěkného kabátku s koženým páskem, na hrudi – nebo na břiše – měl položený měděný křížek.

Vy jste stáří hrobu odhadl 150 – 250 let – jak jste k tomu došel?

Na základě oblečení. Být ten hrob starší, oblečení by se určitě nedochovalo v tom stavu, v jakém jsme ho našli.

Doufal jsem, že se tam objeví i nějaká nápisová destička, která by nám specifikovala, kdo to byl a kdy byl pohřben, což se bohužel nepotvrdilo, žádnou destičku jsme tam nenašli. Neznamená to, že tam nebyla, ale ten hrob nebyl rozebírán, výkop ho jen lehce poškodil a my jsme se domluvili, že nebožtíka nebudeme vyjímat, že ho necháme na místě, prostě nebudeme ho rušit a necháme ho spát. Stavba ho tedy tak lehce minula a následně byl zase zasypán.

Druhý nález, to nebyla žádná krypta, jednalo se o prosté hroby umístěné v zemi pod kruchtou. V místě, kde se dneska prochází do lodě, tam se objevilo třináct rakví. V tomto případě můžeme odhadovat, že se jedná o místní faráře. Je to poměrně častý jev.

Takže se odkryla podlaha a vykopala se jáma, do které byla rakev uložena?

Ono to bylo možná ještě jednodušší, v těch kostelích dříve žádná podlaha nebyla, byla tu jen udusaná hlína.

Říkal jste, že jste nalezené ostatky nechali na místě, dál se zkoumat nebudou. Proč?

Že je necháme odpočívat v kostele jsme se domluvili s panem děkanem a panem Fiedlerem (*stavební technik děkanství Podbořany – pozn. P. Ď.*). Nepřemísťovali jsme je z toho důvodu, že stavebními pracemi nepřekážely, nekolidovaly s nimi. Pokud jde pak o jejich další výzkum, potom ty hroby nebyly tak staré, abychom se jim dál podrobněji věnovali. To je časově i finančně velmi náročná záležitost a praktikuje se u nálezů ze středověku nebo pravěku, nikoli z novověku. A sem nálezy z kostela Narození Panny Marie patří.

Děkuji za rozhovor.

Pavel Ďuran

ZIMNÍ STŘÍPKY Z KRYRSKÉ MATEŘINKY

Milí čtenáři,

jarní vydání časopisu už máte v ruce. Za dobu od Vánoc se i v naší mateřské škole událo spoustu věcí.

Budu v tomto příspěvku chvíli vzpomínat a pak vám napíši naše plány.

Karanténa a jak to bylo v lednu a únoru

Nevyhnula se ani nám, onemocněli nám covidem nejen děti, ale i zaměstnanci. Nic divného v době, kdy čísla stoupala strmě vzhůru. Ale vše je za námi, alespoň doufám v době, kdy tento článek čtete. Vítáme zrušené testování, minimalizované omezování kontaktů mezi dětmi, mezi rodiči a školou. Vše se dá vydržet, ale ne dlouho. Dva a půl roku mimořádně nepříznivého stavu v podobě uzavření školy veřejnosti nám v naší práci nepomohlo. Vzhledem k tomu, že do naší práce vnášíme nový, alternativní pohled a prvky vzdělávání z programu Začít spolu, je spolupráce s našimi rodiči prvořadá.

Nebojíme se být otevření

Rodina je pro nás základ a škola její výchovu doplňuje a obohacuje, nikoli nahrazuje. Ale nebyly bychom to my, tvůrčí učitelky, kdybychom si k našim rodičům nenašly cestičky. Jakým

způsobem se rodiče dozvídají vše podstatné, vše aktuální? Od listopadu loňského roku jsou všichni rodiče na sociální síti fcb v uzavřených skupinách informováni pomocí videí, fotografií. E-maily slouží k podrob-

ným informacím týkajícím se aktuálního dění. Vše skvěle funguje, nahrazuje osobní kontakt s rodiči našich dětí. Minuty v šatně nestačí, rodič pospíchá do zaměstnání, ze zaměstnání k domácím povinnostem a nemá kdy číst zprávy na dveřích. To je první věc, která se podařila. Dále tvoříme nové webové stránky.

Nové technologie ve školce? A co kamarádi?

V naší škole se děti učí i pomocí nových tabletů, obřího tripanelu ovládaného dotykem, pokrok nezastavíme. Nové technologie však nenahradí osobní kontakt, sociální zkušenosti. Naše úloha tkví především v osamostatňování, v socializaci a vzdělávání dětí. Malý předškolák se učí žít ve skupině ostatních dětí, vytváříme základy společenského chování, umožňujeme dětem srovnání, možnosti získávat zkušenosti, nebo nabyté zkušenosti uplatňovat v kontaktu s ostatními.

Být zdravý je propustka do předškolního zařízení

Mateřským školám se naštěstí velké uzavírání či přílišné omezování vyhnulo. Nejmenší děti téměř nepocítily změny oproti stavu před covidem. Život v mateřkách se nezastavil. Jediné, čeho se omezení týkalo, týká a týkat bude, je přísnější ranní filtr před vstupem do šaten a přísnější pohled na onemocnění dětí, zejména onemocnění respirační. Chápeme, že k věku předškoláka patří promořování a tím pádem posilování imunity, ale zároveň přiznáváme všem rodičům stejné právo na zdravé prostředí pro jejich dítě. Do mateřské školy patří děti zdravé.

Čím obohacujeme život dětí?

Každý týden je nějaký plán, nějaká akce, kultura. Do naší školy jezdí různá divadelní uskupení, různí umělci, zajímaví lidé, co něco dokáží.

Projekty mají u nás své místo!

Projektujeme proto, aby se děti učily učit, přemýšlet, propojovat a v souvislostech hledat to podstatné a související k danému tématu. Příkladem jsou naše školní projekty jako Pohádky z psacího stolu, Masopust s karnevalem pro děti, Srdíčkový den, Malá technická univerzita, Bezpečně v dopravě, Já a Ty, každý jsme jiný, Škatulata, batulata...

Nezapomínáme ani na pohybovou prosperitu dětí, těší nás, jak někteří rodiče zareagovali na výzvu zapojit své děti do sportovních akcí kroužků při základní škole.

Pohyb je nutností v každodenním životě mateřinky. Pravidelně cvičíme, tančíme, hrajeme pohybové hry, pobýváme denně minimálně dvě hodiny na čerstvém vzduchu. Zapojili jsme se do projektu Se Sokolem

do života, který nás nabádá k cvičení a monitorování dosažených dovedností. V bezprostřední blízkosti máme víceúčelové atletické hřiště, které také navštěvujeme. V letošním roce jsme s dětmi opět začali po čtyřleté pauze jezdit na plavání do Aquaparku v Rakovníku.

Větre, ty jeden ošklivý!

Zatímco se děti chystaly do školky přiletěl k nám ve čtvrtek 17. 2. vítr, a plnou silou zaútočil na stromy v zahradě, jeden vzrostlý stříbrný smrk vyvrátil s kořeny a položil jej na budovu školy. Naštěstí se nikomu nic nestalo. Téměř okamžitě likvidovali spadlý strom zaměstnanci města. Děkujeme jim za rychlý zásah, díky němuž nedošlo k žádným zraněním a minimálním hmotným škodám.

A naše plány v blízké budoucnosti?

Divadla, výlety, fotografování, plavání, akce s rodiči, akce s dětmi, výukový autobus, Den dětí při zahradní akci, rozloučení s předškoláky při slavnostním uzavření školního roku. A mnoho dalšího. V dubnu se děti třídy nejstarších dětí – Lvíčat, půjdou zapsat do základní školy.

3. května čeká zápis na nový školní rok dětí předškolního věku, o zápise se již nyní dozvíte na webu školy: www.mskryry.cz.

Věra Melicharová
ředitelka MŠ Pohoda Kryry

ZE STARÝCH TISKŮ

V minulém ročníku městského zpravodaje (konkrétně v čísle 3/2021) jsme si představili Kryry prostřednictvím německé publikace „Heimatkreis Podersam-Jechnitz“.

Našemu městu se věnovali ale i jiní autoři, jiní historikové, než jen autor této německé knihy. Zapátrali jsme v archivech, v knihovnách i antikvariátech.

A něco jsme našli!

Z roku 1906, tedy ze stejného roku, jako je výše zmíněná německá, je i publikace o českých hradech a zámcích, kde jsou Kryry zmíněny také.

HRADY, ZÁMKY A TVRZE KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO

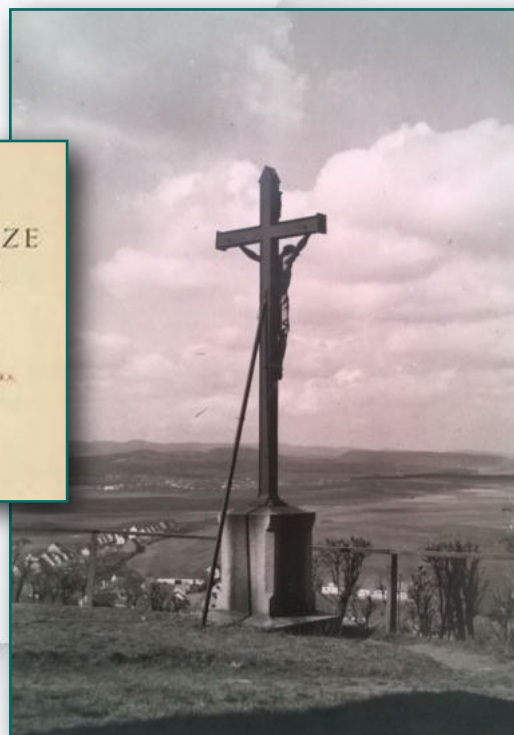
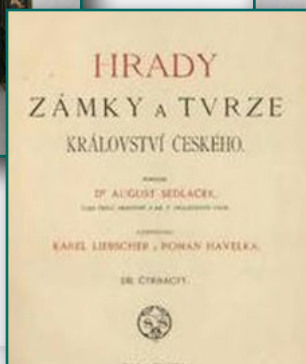
Popisuje August Sedláček, v Praze 1906

„Vysoké návrší od Podbořanské krajiny k severu běžící končí se nad městečkem Kryrami strmou, vysokou horou, která patří Kryrské obci. V rohu jejím nad samým kostelem stával hrad sice nevelký, ale velmi pevný, do nepravidelného čtverhranu založený. Na dvou stranách zavřen byl hlubokým příkopem a venkovským náspem; severní a západní strana je strmá stráň. Za těmi příkopy, totiž mezi nimi a hradem byly ještě druhé příkopy, které vlastní hrad od úzkého předhradí odlučovaly. Prostora vlastního hradu byla by pro naše poměry velmi skrovná, ale úplně dostačovala pro dávno minulé časy, kde tu stávalo vysoké stavení. Na hradišti stojí kříž a poslední štace křížové cesty, která sem jde od kostela.“

KRYRY.

Vysoké návrší od Podbořanské krajiny k severu běžící končí se nad městečkem Kryrami strmou, vysokou horou, která patří Kryrské obci. V rohu jejím nad samým kostelem stával hrad sice nevelký, ale velmi pevný, do nepravidelného čtverhranu založený. Na dvou stranách zavřen byl hlubokým příkopem a venkovským náspem; severní a západní strana je strmá stráň. Za těmi příkopy, totiž mezi nimi a hradem byly ještě druhé příkopy, které vlastní hrad od úzkého předhradí odlučovaly. Prostora vlastního hradu byla by pro naše poměry velmi skrovná, ale úplně dostačovala pro dávno minulé časy, kde tu stávalo vysoké stavení. Na hradišti stojí kříž a poslední štace křížové cesty, která sem jde od kostela.

Na hradišti stojí kříž a poslední štace křížové cesty, která sem jde od kostela.

kou horou, která patří kryrské obci. V rohu jejím nad samým kostelem stával hrad sice nevelký, ale velmi pevný, do nepravidelného čtverhranu založený. Na dvou stranách zavřen byl hlubokým příkopem a venkovským náspem; severní a západní strana je strmá stráň. Za těmi příkopy, totiž mezi nimi a hradem, byly ještě druhé příkopy, které vlastně hrad od úzkého předhradí odlučovaly. Prostora vlastního hradu byla by pro naše poměry velmi skrovná, ale úplně dostačovala pro dávno minulé časy, kde tu stávalo vysoké stavení.

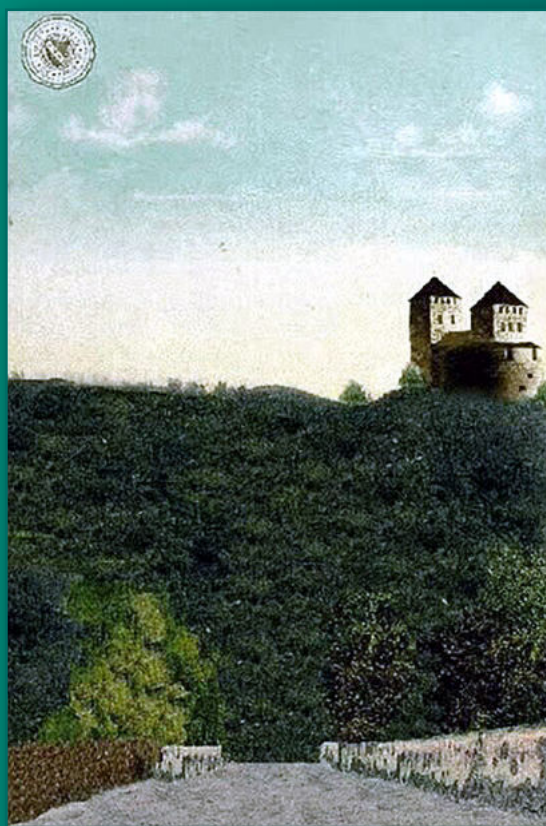
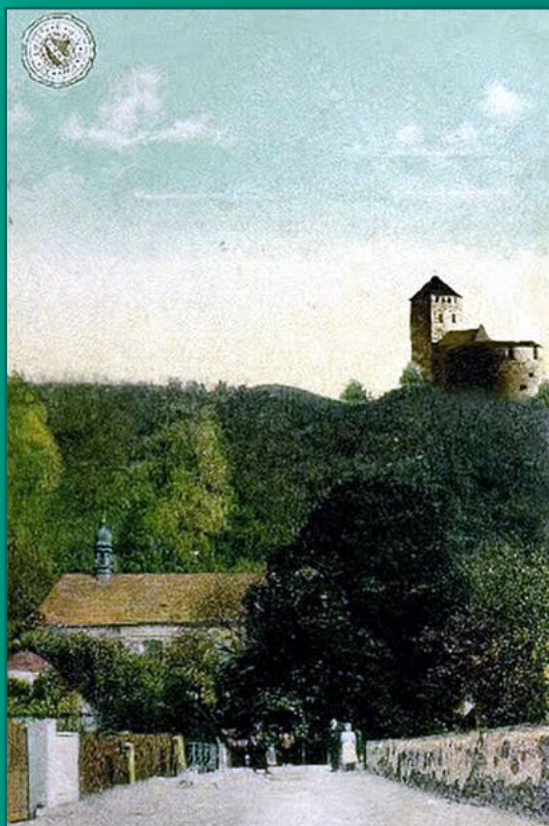
Hrad tento založen tuším od Albrechta z rodu pánů Ervenických (později Planských ze Žeberka), jenž seděl l. 1329 na soudě zemským a v současných pamětech se do r. 1348 připomíná. Jeho synové byli Heřman a Aleš, l. 1332 již zrostlí. O onom později paměti mlčí; tento tuším se stal pánem na Slavětíně, odkudž se l. 1357 – 1365 psával. Z potomních pánů jsou nám známi Beneš, jenž bydlel v l. 1356 – 1377 na Moravě, drže tu Děčín, Postoupky, a Víckov, Hynčík a Jindřich, kteří l. 1357 od papeže jisté milosti obdrželi.

Záhy prodány Kryry od některého z nich a již l. 1374 byly v držení pánů z Janovic a patřily k Petršpurku.

Páni z Janovic opustili hrad, ne-li hned, jistě v 15. století, a proto je v. 1483 při prodeji Petršpurka řeč o zámku pustém v Kryřích. L. 1555 odděleny Kryry od Petršpurka a připojeny k Chýšem. Mikuláš z Lobkovic zastavil l. 1577 zámek pustý Kozihradu a městečko Kryry s několika vesnicemi Jindřichovi Brozanskému ze Vřesovic, ale ještě t. r. je vyplatil. To jest poslední zmínka o bývalém hradu.

Městečko patřilo od r. 1581 k Petršpurku, pak k Horkovu, Kolečovu a konečně k Nepomyšli. Pamětihodné je, že sousedé z městečka l. 1584 již nevěděli, jak se městečko česky jmenuje, svědčíc sice, ale říkající, že jsou z Grylu."

JAK VYPADAL HRAD NA KOSTELNÍM VRCHU?

Existuje několik zobrazení, kreseb.

V Kryrské rozhledně vám tentokrát dvě z nich nabízíme. Zajímavostí je, že ačkoli jsou v podstatě malovaná ze stejného místa, na jedné z kreseb je pod Kostelním vrchem kostel Narození Panny Marie, na druhém obrázku chybí.

Přitom tyto dvě stavby se - v tomto stavu - v Kryrech vedle sebe nikdy nemohly ocitnout. Jestliže totiž (cituji:) „... páni z Janovic opustili hrad, ne-li hned, jistě v 15. století, a proto je v. 1483 při prodeji Petršpurka řeč o zámku pustém v Kryřích...“, pak kostel Narození Panny Marie, který pochází z roku 1722, se z Kozihradem setkat mohl maximálně jako s ruinou, nikoli jako hrdou tvrzí.

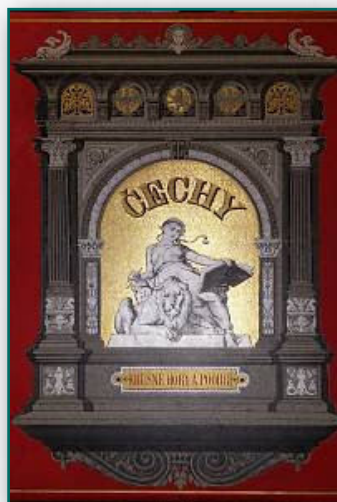
Na jedné z kreseb má pak Kozihrad dvě věže, na druhé pouze jedinou.

Další malá zmínka o Kryrech je v knize „Čechy“. Ta je ještě o deset let starší jak výše zmiňovaná publikace, vydána byla již roku 1896. Zde jsou i dvě kresby Kryr.

ČECHY

Společnou práci spisovatelův a umělců českých. Vede Alois Jirásek, Sepsal Bedřich Bernau v Praze r. 1896

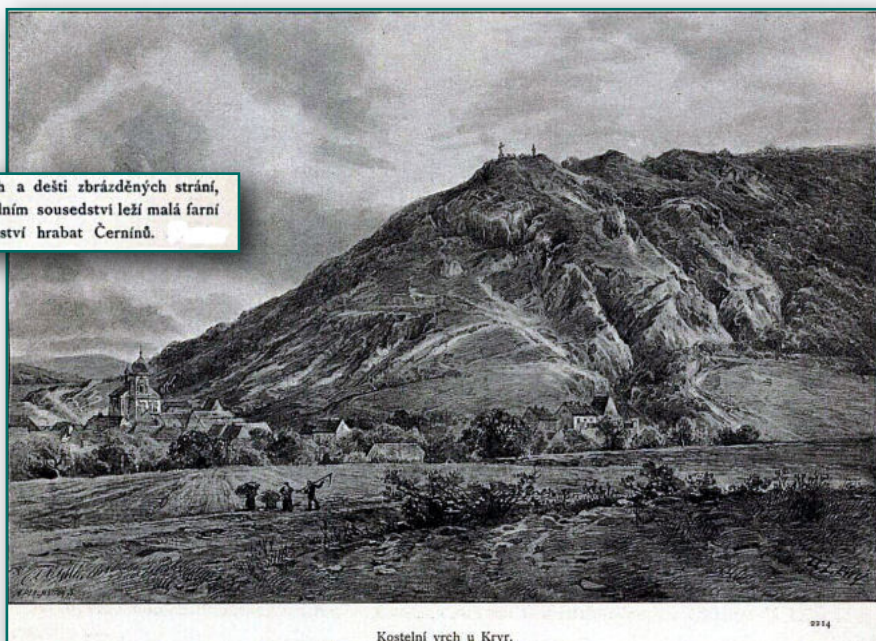

„Mnohem zajímavější v historickém a uměleckém ohledu, nežli Podbořany a Blšany, jsou jiné dva městyse ve stejné vzdálenosti (asi 6 km) na jih od nich, Vroutek totiž a Kryry.

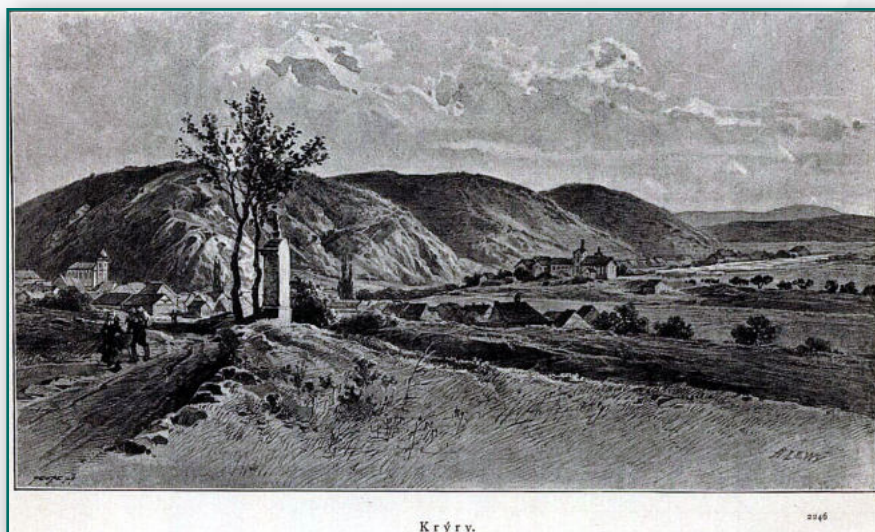
V Kryrách, kde je dosti značný cukrovar, stával před věky hrad, jehož místo po dnes na Kostelním Vrchu patrno je valy a příkopy. Byl původiště pánů z Kryr a zpusťl již za husitských bouří.

Od Kryr, v jichž okolí trudné dojíma mnoho holých, zardělých a dešti zbrázděných strání, táhne se pahrbkovitá krajina ku vsi Chlumčanům, v jejímž bezprostředním sousedství leží malá farní vesnička Petršpurk s výstavním zámekem, sídlem to rozsáhlého panství hrabat Černínů.

Od Kryr, v jichž okolí trudné dojíma mnoho holých, zardělých a dešti zbrázděných strání, táhne se pahrbkovitá krajina ku vsi Chlumčanům, v jejímž bezprostředním sousedství leží malá farní vesnička Petršpurk s výstavním zámekem, sídlem to rozsáhlého panství hrabat Černínů.

Kostelní vrch u Kryr.

Kryry.

Martin Dressler

KALENDÁŘ AKCÍ

Zveme srdečně všechny občany Kryr, Strojetic, Stebna a Běsna na kulturní a společenské akce pořádané komisí kulturně školskou, členy komise informativně právní a kontrolního výboru v rámci programu Města Kryry.

Plakáty s podrobnějšími informacemi o konaných akcích budou zveřejňovány v průběhu roku. Všechny aktuality naleznete na poutači KD Kryry, na stránkách města www.kryry.cz, či se o nich dovíte prostřednictvím mobilního rozhlasu.

Kdy?	Co?	Kde?	O čem to bude?
19.03. 19,30	Ples města Kryry	KD Kryry	Hraje Funny Orchestra Jaroslava Kleina, moderuje Klára Kolomazníková
10. 4. 15,30	Karneval pro děti s Čučínem (náhradní termín)	KD Kryry	Zábava s kouzelníkem, balónkováním a malováním na obličeje
12. 4. 19,30	Splašené nůžky (Divadlo Pluto)	KD Kryry	Komedie s detektivní zápletkou, kterou divák pomůže rozřešit
2. 4.	Uklidíme si pod rozhlednou	Okolí Schillerovy rozhledny	Zapojte se do celostátní akce „Uklidíme Česko“
do 30. 4.	Anketa „O nejlepší snímek roku 2021“		Anketu naleznete na webových stránkách města Kryry www.kryry.cz
30. 4. 1. 5.	21. svátek dobré nálady	Město Kryry	Svátek s dlouholetou tradicí (Po dvouleté odmlce je pro vás připraven bohatý program)
Červen (termín bude upřesněn)	Kryry 3x jinak	Náměstí Československé armády, Schillerova rozhledna	Běžecká soutěž (Nejen pro sportovně založené, ale i pro amatéry) Nenechme se zahanbit přespolními!
3. 9.	Křest knihy Dušana Krivského a odpoledne s dechovkou	KD Kryry	Zahraje Duo Yamaha, Žákovec a Volínov
28. 9.	Svatováclavská pouť	Náměstí Československé armády	Zahraje Jih Band Holubička, připraven je doprovodný stánkový prodej, zabíjačkové hody, koláče
listopad	Rozsvícení vánočního stromu	Náměstí Československé armády	
prosinec	Posezení s občany před Vánocemi	KD Kryry	

UKLIÐME SI POD ROZHLEDNOU

Na vedomost se dv,
e se Kryry i tento rok zapojí
do akce

„Uklidíme svět“, a to

2. dubna 2022.

V ppad nepznivho
poas bude náhradní termín

23. dubna 2022.

Plakát s blmi informacemi
bude vyven v březnu.

BOJOVALI ZA NAŠI SVOBODU

I v tomto ročníku našeho městského zpravodaje spolu s Marií Čonkovou zavzpomínáme na ty, kteří v průběhu nejničivějšího válečného konfliktu – 2. světové války – bojovali za naši svobodu.

Tentokrát se však poprvé nepodíváme do Volyně a nebudeme sledovat cestu těch, kteří sem kdysi dávno odešli, aby se pak před více než tři čtvrtě stoletím vrátili zpátky domů: zůstaneme tentokrát v Čechách a vypravíme se po stopách člověka, jehož potomci v Kryrech žijí.

„Za národ, drahou vlast!“

To bylo heslo českých Sokolů, kteří mu zůstali věrní i během 2. světové války. Také proto představovali pro zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha mimořádně nebezpečnou skupinu.

Zastrašit a následně zlikvidovat Českou obec sokolskou se Heydrich rozhodl před 81 lety v rámci takzvané Akce Sokol, při níž nechal zatknout a deportovat 1.500 členů organizace.

Jedním z nich byl i pan František Hánek.

Pavel Ďuran

FRANTIŠEK HÁNEK

(1889-1943)

František Hánek se narodil 6. listopadu 1889 v Praze na Žižkově jako syn koláře, po základní školní docházce se vyučil tesařskému řemeslu. Na svém vysvědčení z nedělního učení strojnického z roku 1907 má oznamované rýsování samé jedničky.

Pracoval jako truhlář – vzorkař u nejrůznějších firem až do roku 1914, kdy byl povolán do armády. Během vojenské služby byl částečně zaměstnán ve vojenských dílnách jako truhlář a částečně asi dva roky strávil ve vojenských nemocnicích. Nebyl přímo na frontě, zhotovoval válečné výrobky. Od roku 1919 provozoval dále své povolání a osamostatnil se. Měl truhlářskou dílnu v Patočkově ulici.

František hodně cestoval, pobýval v Bulharsku, v Kotoru, Černé hoře, Dalmácii a navštívil i další místa v Rakousku-Uhersku. Svědčí o tom dochované pohlednice s pozdravy i jízdní doklady. Zda se jednalo o turistické návštěvy nebo pracovní cesty nelze určit. Ještě před první světovou válkou v říjnu 1913 mu byl vystaven cestovní pas do Ruska, kde působil v Kunguru v Permské oblasti jako učitel tělocviku do března 1914. Na památku z této cesty si přivezl poukázky na naftu, které údajně dostával místo platu. Podle dopisu Československé obce sokolské v Praze, nalezeného v jeho pozů-

ZACHRÁNĚNÝ POKLAD ZE STEBENSKÉ SKLÁDKY

V červenci loňského roku našli pracovníci městského úřadu na skládce v obci Stebno, kam se vyvážely sutiny z domů poničených přírodní katastrofou, písemné materiály (dokumenty, fotografie a další) o rodině Hánkových.

Byly mi předány vedením Města Kryry, protože se zajímám o válečné historické události, rodokmeny, sepisují příběhy a medailonky pamětníků. Kontaktovala jsem starousedlíky obce Stebno a další osoby, ale o rodině Hánkových jsme nenašli žádné zmínky. Zkoušela jsem bez výsledku sociální síť.

V polovině října jsem náhodou objevila kontakt na paní Danu Hánkovou z Prahy, oslovila jsem ji a záhada byla k mé obrovské radosti objasněna. Paní Dana mi obratem potvrdila, že materiály by mohly mít k její rodině skutečně vztah. Ve Stebně žije paní Marie Pičmanová, dříve Hánková. Přistěhovala se tam před několika lety z Prahy. Asi tři roky zpátky u ní dožíval její bratr Jiří Hánek, nevlastní vnuk Františka Hánka, který prý o něm nějaké materiály uchovával. František Hánek byl vyšší činovník Sokola, náčelník župy a za odbojovou činnost za války byl popraven v Plötzensee.

Okamžitě následovala obšírná korespondence a telefonáty. Paní Dana mi předala odkaz na disertační práci historika Jana Borise Uhlíře „Sokol za protektorátu“ z roku 2005, který se touto částí naší novověké historie zabývá dlouhodobě. Součástí tohoto materiálu je devatenáctistránková závěrečná zpráva gestapa o ilegální sokolské organizaci JINDRA. Seznámila mě s dcerou Eliškou, která po pradědečkovi Františkovi před třemi lety pátrala v Archivu bezpečnostních složek a získala celou řadu materiálů: základní informace o jeho činnosti v odboji ze spisů obžaloby a celkovou korespondenci k žádosti o milost. Vše mi postoupila spolu s dopisy z vězení a tabulkou, kam si chronologicky zapisovala pradědovy životní události s daty.

Následovalo setkání s paní Marií ve Stebně. Byla velmi milá a komunikativní. Ztracené dokumenty skutečně patřily jejímu bratřovi Jiřímu a získal je z pozůstalosti své matky Jarmily Hánkové, manželky Jaromíra, jediného syna Františka Hánka. Po úmrtí Jiřího v roce 2019 zůstaly v domě ve Stebně, odkud se při úklidu po vichřici nedopatřením dostaly na skládku. S Marií jsme probraly jednotlivé materiály a fotografie, o některých skutečnostech vůbec nevěděla, např. o vyznamenáních Františka a pamětní desce v Praze. Potom jsem víceméně bolestivě, vzhledem k těm všem tragédiím a předčasným úmrtím, které Hánkovy postihly. Za celou rodinu Hánkových jak paní Marie, tak i paní Dana Hánková a její dcera Eliška vyjádřily veliké poděkování Městskému úřadu Kryry za záchranu rodinných dokumentů a za můj zájem o jejich rodinu a nasazení, se kterým se mně povedlo je najít.

Během německé okupace zemřelo 2176 členů Sokola, z toho na popravištích 1212. V květnovém povstání padlo 654 sokolů. Odhodlání mužů i žen z řad Sokola a sebeobětování bylo pro okupanty obrovským překvapením. František Pecháček - sokolský cvičitel, autor odborných publikací o tělesné výchově, po německé okupaci člen odbojového hnutí a po atentátu na Heydricha popraven v Mauthausenu 3. února 1944 vyjádřil pocity mnohých sokolů ve svých posledních slovech, pronesených ke spoluvězňům:

„Sbohem, bratři, vím, že jdu na smrt, ale nebojím se jí. Statečný muž umře jednou, jen zbabělci umírají stokrát. Umřu s klidem, protože vím, že naše oběti nebyly marné.“

Jedním z těch, kteří položili svůj život za naši svobodu, je i František Hánek, jehož potomky zavedly cesty osudu do našeho Stebna.

stalosti, hodlal uskutečnit další cestu do Sovětského svazu i v roce 1938, ale zda opravdu vycestoval se nepodařilo potvrdit. V roce 1918 se stal František členem Družiny českých invalidů ze zemí koruny svatováclavské. Byla to organizace sdružující válečné invalidy, později v roce 1919 přejmenovaná na Družinu československých válečných poškozených. Svým členům poskytoval spolek právní ochranu ve věcech týkajících se péče o válečné invalidy, úhrady za léčení, bezplatné poskytování léčebných pomůcek a v celé řadě dalších činností v sociální sféře.

Sokolem byl František od dětství, přes sokolské žactvo, dorost až po řádné členství v Československé obci sokolské. Právě zde poznal svoji budoucí manželku Annu Šichovou (1892 – 1974); pocházela ze vzdělané rodiny a velmi dobře studovala. František a Anna se vzali až po dlouholeté známosti a 21. dubna 1925 se jim narodil syn Jaromír. Jaromír byl v době smrti svého otce středoškolák a po válce vystudoval na vysoké škole strojní inženýrství.

František se angažoval jako funkcionář a cvičitel v Sokolu od začátku dvacátých let a od roku 1936 zastával funkci účetního na sportovních akcích České sokolské obce v Praze. Po dvaceti letech existence Československé republiky přišel rok 1938, kdy se ve vypjaté atmosféře a strachu o osud republiky konal v červenci X. všesokolský slet, kterého se zúčastnil i František. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava se sokolové zapojili do činnosti prakticky všech odbojových organizací. V dubnu 1941 nařídil K. H. Frank, aby byla zastavena činnost Sokola. V noci ze 7. na 8. října 1941 byla zahájena "Akce Sokol", při které byli systematicky zatýkáni členové vedení sokolské obce, žup i funkcionáři sokolských jednot. Ještě během vlny zatýkání, 8. října 1941, podepsal Reinhard Heydrich nařízení o rozpuštění České obce sokolské, protože sloužila v masovém měřítku odbojovému hnutí. František měl být v říjnu 1941 v rámci akce proti sokolským funkcionářům také zatčen. Ve chvíli, kdy již přímo u něj v bytě byli dva úředníci, unikl zatčení útekem, vyskočil oknem ven. Následně se seznámil s Bohumilem Bachurou, který byl sokolský funkcionář, důležitý představitel nekomunistického protiněmeckého odboje na severu Čech, velitel významné odbojové skupiny ÚVOD – Krušnohoří. Byl zastřelen v Terezíně 27. ledna 1945. Bachura mu opatřil falešné doklady na jméno „Jan Strejc“ a s touto identitou jako politický uprchlík působil František Hánek až do svého zatčení. Pracoval v podzemí, organizoval podpurnou činnost sokolským

rodinám a odtud měl první zprávy o organizaci JINDRA. K navázání spojení byl vyzván samotným Ladislavem Vaňkem, vedoucím organizace pro Čechy a Moravu. Profesor Vaněk z vlastní iniciativy převzal zbytky Sokola po represáliích v říjnu 1941, kdy byla zničena podstatná část ilegálního vedení včetně spojovacího štábu. Vybudoval novou ilegální organizaci pod krycím jménem JINDRA. František se však z osobních důvodů odmítl s ním setkat a usiloval o převzetí organizace do svých rukou. Vaněk viděl v Hánkovi konkurenta. Potomci usuzují, že právě Františkova levicová orientace a vazba na Rusko byla možnou příčinou jejich názorových sporů.

Nejvýznamnějším skutkem sokolského odboje se stala spolupráce při atentátu na Reinharda Heydricha. Odbojová skupina JINDRA, která vznikla z členů zakázaného Sokola, poskytla operaci ANTHROPOID podporu zejména v období příprav atentátu. V následujícím ovzduší hromadných poprav heydrichiády se její vedoucí Ladislav Vaněk po svém zatčení rozhodl zachránit si život spoluprací s gestapem, na rozdíl od Františka Hánky, který při výslechu zatajil podstatné skutečnosti o činnosti organizace. Vaňkova kontroverzní postava má značný podíl na všech neblahých koncích příslušníků Sokola. V podstatě své spolupracovníky prodal a členové a spojky skupiny pak byli odsouzeni a popraveni na základě Vaňkových výpovědí na gestapu. Podrobná závěrečná zpráva gestapa o sokolské organizaci JINDRA byla zpracována 10. prosince 1942 a kromě obecného úvodu a charakteristiky odbojové činnosti některých příslušníků organizace shrnuje obsáhlé výpovědi vedoucího Ladislava Vaňka po zatčení v září 1942. Válku tak přežil a jeho poklesku se rozhodla využít komunistická Státní bezpečnost. Sokolský odbojář Ladislav Vaněk – Jindra nejenže po zatčení kolaboroval s gestapem, ale po únoru 1948 prokazatelně spolupracoval také s StB. Velmi zvláštní

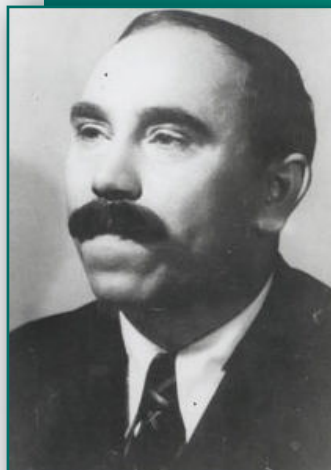
LADISLAV VANĚK

(19. ČERVNA 1906, OLOMOUC - 5. ŘÍJNA 1993, PRAHA)

byl středoškolský učitel chemie a tělesné výchovy na IV. reálném gymnáziu v Brně, člen náčelnictva Československé obce sokolské a OSVO, zakladatel a vedoucí ilegální organizace Jindra, konfident gestapa a spolupracovník StB s krycím jménem „Horský“.

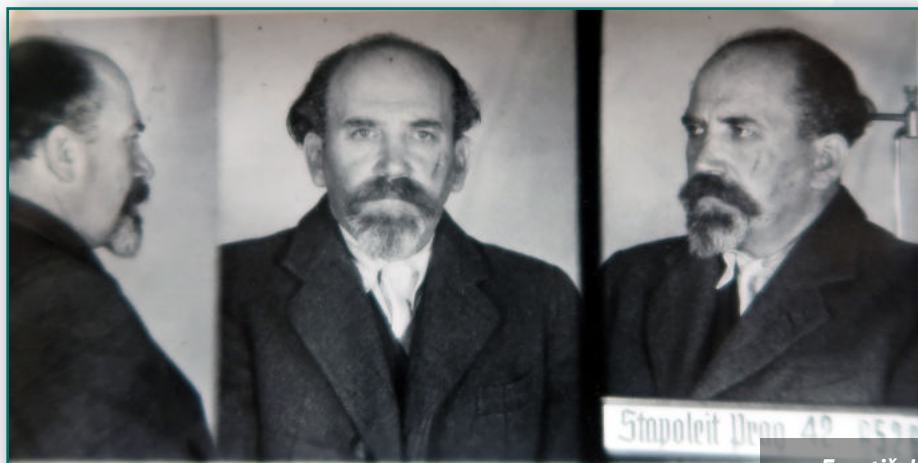
Po zatýkání představitelů Sokola v létě 1941 zůstal Vaněk jako náčelník štábu a poslední člen Sokolské revoluční rady jako jediný na svobodě v ilegalitě a vytvořil ze zbývajících sokolských struktur organizaci Jindra, která se podílela na domácím odboji. V roce 1942 se od sokola Jana Zelenky-Hajského dozvěděl o myšlence atentátu na Heydricha, nesouhlasil s ním (stejně jako někteří další členové Sokola) a napsal depeši exilové vládě v Londýně, žádající kromě legitimizace atentátu i jeho odvolání, odložení nebo změnu cíle. Vaněk byl 4. září 1942 zatčen pražským gestapem, tvrdě

vyslýchán a později sepsal na gestapu sedmatřicetistránkový protokol „Jak jsem chtěl zabránit atentátu“, kde vyzradil organizační strukturu odboje. Poté pomáhal usvědčovat dopadené členy Sokola a další osoby. Nebyl transportován do koncentračního tábora, ale do konce války byl vězněn v sídle gestapa, v Petschkově paláci. Po roce 1945 se stal sekčním šéfem Ministerstva školství, později znovu učil na gymnáziu. U takzvaného čestného soudu Obce sokolské byl obviněn, ale případ nebyl doložen.

je také to, že právě Ladislav Vaněk byl první člověk, který nahlížel do spisu Františka Hánky uloženého v Archivu bezpečnostních složek v Praze.

František Hánek byl zatčen 10. listopadu 1942. Nejprve byl vězněn ve věznici Pankrác v Praze, kde během nacistické okupace byli zadržováni příslušníci odboje, než je poslali na popravu nebo do jiné německé věznice či koncentračního tábora. V poválečné korespondenci paní Anně Hánkové napsal Miroslav Pěnkava z obce Koberovy u Železného Brodu, u kterého se František ukrýval těsně před svým zatčením od 15. září do 19. října a od 19. října do 10. listopadu u jeho známého, se kterým byl zatčen, že

František Hánek při svém zatčení (listopad 1942)

se s ním ještě 16. nebo 17. listopadu na Pankráci setkal na křižovatce dolních chodeb, jak běžel po schodech někam nahoru. Vypadal prý dobře a měl ještě plnovous. Pan Pěnkava měl štěstí, byl s třemi jinými propuštěn, na rozdíl od části ubytovatelů, kteří ještě předtím v souladu s nařízením říšského protektora byli odsouzeni zvláštním soudem k smrti. Později byl František převezen do německé věznice v Gollnowě na severozápadě dnešního Polska spolu s dalšími obviněnými. Němci zde věznili české důstojníky Obrany národa, členy PVVZ (Petiční výbor Věrní zůstaneme), sokoly a další. Podle dopisů, které odsud psal rodině jednou měsíčně, to bylo od března do srpna 1943. Od 4. srpna 1943 byl umístěn v Berlíně ve věznici Plötzensee. Toto vězení v době vlády Adolfa Hitlera nacisté používali k držení a likvidaci příslušníků odboje z celé Evropy a celkem zde bylo popraveno 2891 osob, z toho 677 českých vlastenců. 11. srpna 1943 byli František Hánek a čtyři další obvinění v této kauze, Otto Frömpter, Karel Prkno, Otto Král a Václav Klaus, odsouzeni Lidovým soudním dvorem v Berlíně k trestu smrti za odbojovou činnost klasifikovanou jako příprava k velezradě (odbojová organizace Obec sokolská v odboji). Na depeši obhájce z Berlína ze dne 20. srpna 1943, zda a za jakých důvodů lze obhajovat milost a zda existují obavy z případné žádosti příbuzných proti odevzdání těl k prostému pohřbu, odpovědělo pražské gestapo 2. srpna 1943: „Neexistují žádné zvláštní okolnosti, které by bylo nutné při prověřování případné milosti zohlednit a projev milosti proto není obhajován. V případě výkonu trestu máme výhrady k tomu, že tělo odsouzeného bude předáno příbuzným k pohřbu do protektorátu.“

V posledním dopisu z vězení s datem 16. srpna 1943 František oznámil rodině rozsudek a doporučení, aby manželka Anna požádala o milost. Jsou zde dojemná slova na rozloučenou a poselství milované manželce a synovi Járovi:

„... Je to zásluha Váš obou, že tak statečně a úspěšně jdete životem. Je však třeba, abyste si tuto statečnost, rozum a klid zachovali i dále. Čeká Vás ještě těžký život a třeba mnoho, mnoho trpělivosti. Dlouhá doba mé nepřítomnosti navykla Vás opírat se o sebe sama a prostředí i život, který jste si vytvořili beze mě si musíte zachovat a přijmout klidně a odevzdaně i zlé rány osudu.... A Ty, maminko, klidně pracuj na zahrádce a rozumně se starej o sebe a naše poupě. Když jsi to tak dlouho vydržela a sobě zvykla, musí to jít i dál. Společnými silami se musíte prokousat dalším životem a vše brát klidně tak, jak to je. Vzpomínej jen na to hezké a žij pro naše dítě. Přitom pamatuj, že nikdo z nás neví dne ani hodiny, zvláště v dnešní těžké době. Proto hlavu vzhůru a rozumně životem dál...“

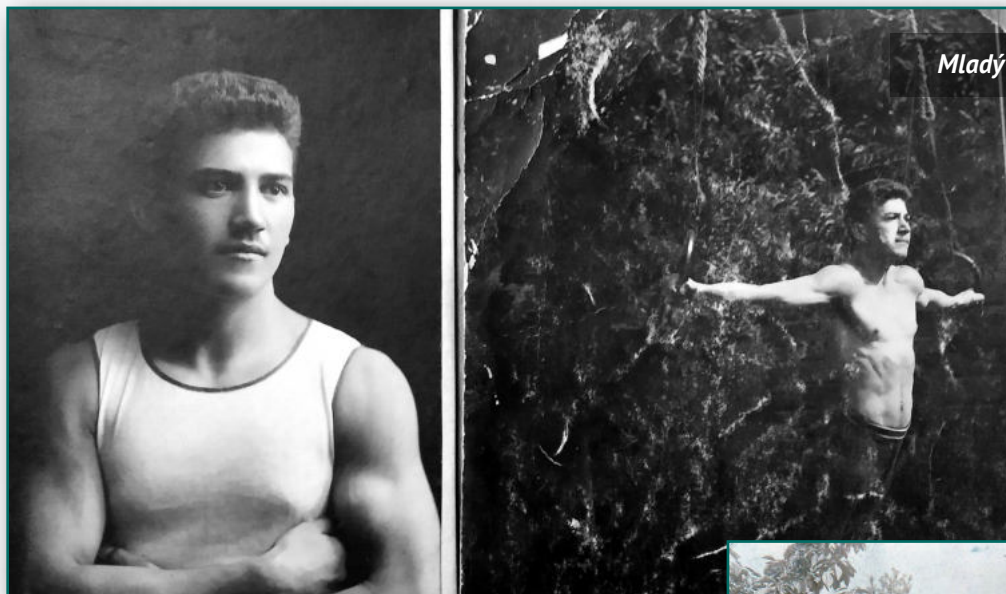
Anna Hánková zadala vyřízení žádosti o udělení milosti pražské advokátní kanceláři, která komunikovala s berlínským právníkem. Ještě 20. září zaplatila požadovaný obnos pět set říšských marek, které byly odeslány do Berlína. Neměla a ani nemohla mít informaci, že manžel již není mezi živými. Vězňům se obvykle po rozsudku dávaly tři měsíce, aby mohli

podat žádost o milost. Ale na začátku září 1943 byl Berlín bombardován a zasažena dostala také věznice Plötzensee. Říšské ministerstvo spravedlnosti se rozhodovalo mezi několika variantami. Jedna z nich byla, že vězně nechá převézt jinam. Nakonec se rozhodlo drtivou většinou k smrti odsouzených hromadně popravit. Nastalo vraždění, které nemělo obdoby, a právě za těchto takzvaných „Krvavých nocí“ 8. září 1943 byl nad Františkem Hánkem vykonán rozsudek smrti oběšením. V širší rodině Hánkových najdeme pět obětí druhé světové války umučených v Německu: dva rodinní příslušníci byli popraveni a tři zemřeli v koncentračních táborech.

Anna Hánková s vnukem Jaromírem (kolem roku 1972)

Rodinné poměry na konci 2. světové války a po osvobození republiky nebyly jednoduché. Vdova Anna s jediným synem se těžce protloukala dalším životem,

Mladý František Hánek (kolem roku 1910)

Sokolové na Letné se svým cvičitelem Hánekem (vpravo)

splácela dluh za žádost o milost a účty do vězení za náklady řízení. Proběhly spory o truhlářskou dílnu a dům, nakonec stejně došlo k jejich vyvlastnění. Jaromír se oženil s Jarmilou Veselou – Palazovovou a její dceru Marii a syna Jiřího přijal za vlastní. V roce 1961 se narodil nejmladší společný syn Jaromír.

František Hánek byl vyznamenán „IN MEMORIAM“. 16. února 1946 mu prezident republiky udělil „Československý válečný kříž 1939“ jako uznání bojových zásluh za osvobození Československé republiky z nepřátelského obsazení. 18. února 1946 mu byl Svazem osvobozených politických vězňů a pozůstalých po obětech nacismu odevzdán „Pamětní odznak SOPVP 1939–1945“ za účast v národním boji za osvobození Československa. 4. května 1947 byla v TJ Sokol na Žižkově v Praze slavnostně odhalena pamětní deska „Padlým a umučeným v letech 1939 – 1945“, na které je uvedeno i jméno Františka Hánka.

Podle vzpomínek, písemných materiálů a dokumentů rodiny Hánkových zpracovala

Marie Čonková

Použité prameny: Sokol za protektorátu – Sokolská odbojová organizace Jindra. Závěrečná zpráva gestapa – Jan Boris Uhlíř, Wikipedie a internet

Fotografie: soukromý archiv rodiny

„ZIMNÍ KOUZLO“ ...

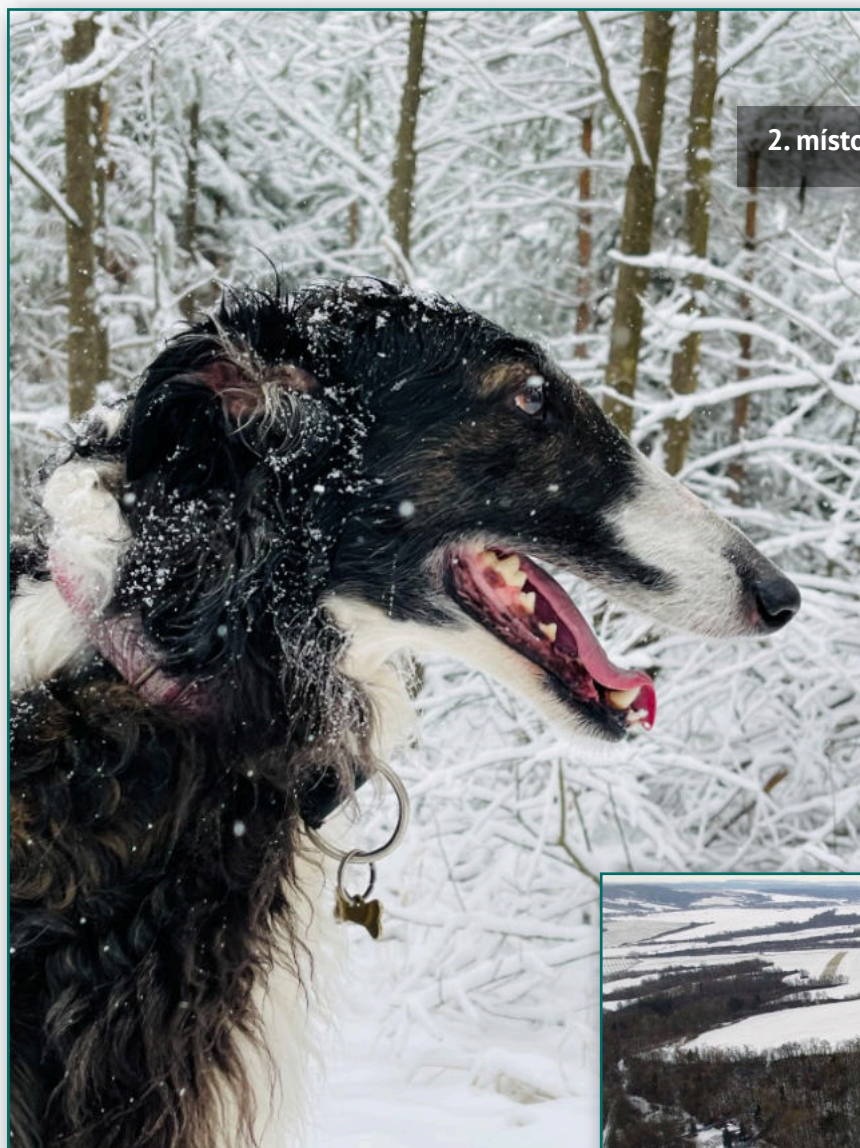
... FOTOSOUTĚŽ KULTURNĚ ŠKOLSKÉ KOMISE MĚSTA KRYRY

V březnovém čísle minulého ročníku Kryrské rozhledny vyhlásila kulturně školská komise našeho města fotografickou soutěž „O snímek roku 2021“.

Podtitulem jejího čtvrtého a posledního kola bylo „Zimní kouzlo“.

Třebaže letošní zima příliš nečarovala, alespoň co se sněhové pokrývky týče (zato větru bylo nebývale

dost a dost...), celá řada krásných, zimně laděných fotografií se sešla. Nejlepší snímky vybírala opět nezávislá komise, která si tentokrát ale k hodnocení nepřizvala nikoho z tradičních expertů.

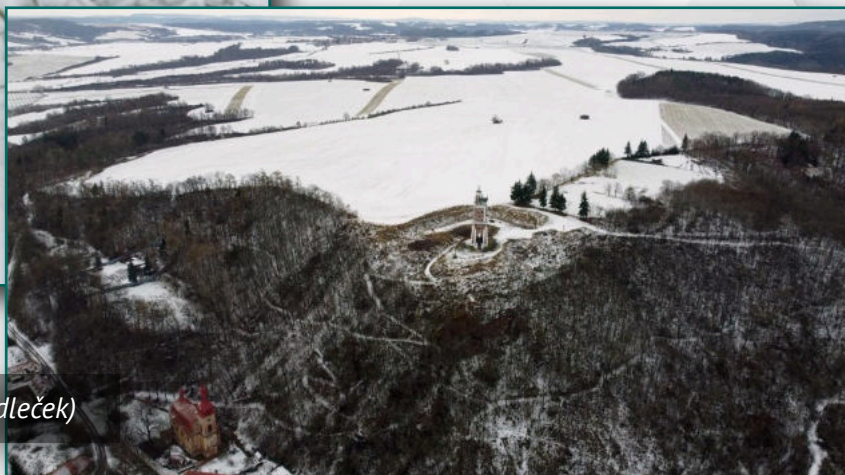
2. místo: „Zimní toulky“ (Klára Archmanová)

„Nejsme žádné fotografky,“ řekla mi k tomu předsedkyně kulturně školské komise našeho města Bc. Věra Melicharová, „*náš pohled na fotografii je ryze amatérský.*“

Možná je to ten pohled pro takovou soutěž nejlepší. Nehodnotící technickou kvalitu snímku, důležitou stránku světla, kompozici obrázku. Tady je to o tom, jestli se mi to prostě jen líbí nebo nelíbí.

Pojďme se na snímky, které medailově uspěly, podívat:

Pavel Ďuran

3. místo: „Ptačí retrospektiva“ (Václav Kadleček)

1. místo:

„Zimní královna“

(Jaroslav Jasan)

„O SNÍMEK ROKU 2021“ ...

... FOTOSOUTĚŽ KULTURNĚ ŠKOLSKÉ KOMISE MĚSTA KRYRY - FINÁLE

Vítěze fotosoutěže, kterou vyhlásila kulturně školská komise našeho města, jsme v předchozích číslech městského zpravodaje představili.

Zkusme si je připomenout:

V tomto okamžiku jde o post nejvyšší: o nejlepší fotografii rozhodnete v anketě vy všichni. Na stránkách města, pomoci vám může i přiložený QR kód.

Zbývá podotknout, že celkový vítěz této soutěže obdrží hodnotnou cenu.

Nejlepší snímky zaslané do fotosoutěže pak naleznete v kalendáři pro rok 2023, který bude vydán v polovině tohoto roku.

Pavel Ďuran

Shear Madness

Paul Pörtner

SPLAŠENÉ NŮŽKY

Překlad a patron 28. premiéry: Petr Novotný
Asistent režie a hudba: Jiří Bláha
Dramaturgie a scéna: Jindřiška Kikinčuková

Režie: Pavel Kikinčuk
Kostýmy: Kamila Kikinčuková
Zvuk a světla: Stanislav Kajer

ANTONI'N ŘEZNIČEK

Kamila Kikinčuková

BARBARA MARKOVÁ

Klára Kovaříková

Jiří Bláha

TANKRÁČ ROSICKÝ

Miloslav Krejsa

EDA LORENC

Tomáš Stolařík

Jindřiška Kikinčuková

ALŽBĚTA E. SCHUBERTOVÁ

Michal Košan

MATEJ VEVERKA

28. premiéra v Divadle Pluto 7. a 9. května 2018.

Autorská práva k dramatickému textu a překladu v České republice zastupuje Aura - Port s.r.o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.

www.divadlo-pluto.cz

KULTURNÍ DŮM KRYRY

12. 4. 2022

od 19.30

cena od 150,- / předprodej vstupenek v Městské knihovně u paní Járové - tel. : 725 935 966

ZIMNÍ REGIONÁLNÍ LIGA DOSPĚLÝCH V MINIKOPANÉ

Během zimní přestávky se rozběhla zimní regionální liga dospělých v minikopané. Účastnilo se jí šest mužstev z okolí Podbořan: Lubenec, Vroutek, Petrohrad, Buškovice a domácí celek SK Havran Kryry, který postavil dva týmy.

V rámci turnaje se sehrálo patnáct utkání systémem každý s každým.

Turnaj byl zahájen 15. 1. 2022 ve sportovním areálu města Kryry, kdy v prvním utkání turnaje změřily síly mezi sebou dva domácí celky: A tým proti B týmu.

Slavnostní vyhlášení výsledků a předávání ocenění nejlepším týmům proběhlo v sobotu 19. 2. 2022 od 18 hodin v prostorách Národního domu Podbořany. Vyhlásování výsledků a předávání cen se ujali sekretář klubu Radek Hájek Radek a spoluorganizátor ligy David Hájek.

Závěrečná tabulka

Pořadí	Družstvo	Body
1.	SK Havran Kryry B	13
2.	SK Havran Kryry A	12
3.	TJ Baník Buškovice	9
4.	TJ Spartak Lubenec	6
5.	FK Vroutek	4
6.	TJ Sokol Petrohrad	0

Týmy, která se umístily v celkovém pořadí na čelných pozicích, získaly pohár. Všichni zúčastnění projevili spokojenost s organizací turnaje a deklarovali zájem pokračovat v dalším ročníku.

Děkujeme hráčům za jejich sportovní nasazení a nadšení. Také všem rozhodčím a všem fanouškům zimní regionální ligy.

Věříme, že se potkáme v příští zimní sezóně.

Robert Zerner, kapitán vítězného týmu SK Havran Kryry B

Lukáš Hájek

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Jubilejní věk 70, 75 a od 80 každý rok

Gratulujeme

ŽIVOTNÍ JUBILEA V PROSINCI, LEDNU A ÚNORU

Prosinec

Leden

Únor

Kryry

FOLTÁN VILIAM
BURDA LEOPOLD
TRHLÍKOVÁ RŮŽENA
KNOPOVÁ MARTA
GREGOROVÁ LUDMILA
PETRUŽÁLKOVÁ EVA
POŘÁDKOVÁ VLASTA

SIŘIŠTĚ VÁCLAV
VOBOŘILOVÁ OLGA
MELNÍK MIKULÁŠ
TOMAN VÁCLAV
KRAJCOVÁ EVA

NIEBL OTTO
VAŠKOVÁ DOBROMILA
VRLOVÁ HELENA
OPELKA PETR
URBAN JOSEF
SÝBKOVÁ MIROSLAVA
MELNÍK JIŘÍ
TÝMLOVÁ JOSEFA
MALÁ HANA

Strojetic

IHLANOVÁ MARIE

KOLÁŘOVÁ JARMILA
LEITYOVÁ RŮŽENA

Stekno

KADLEC MILOSLAV
HLADÍKOVÁ IVANA

SAILER JIŘÍ

LAKOMÁ RŮŽENA
LAKOMÁ HERTA

Běsno

SVOBODA JOSEF
HÁLEK VÁCLAV

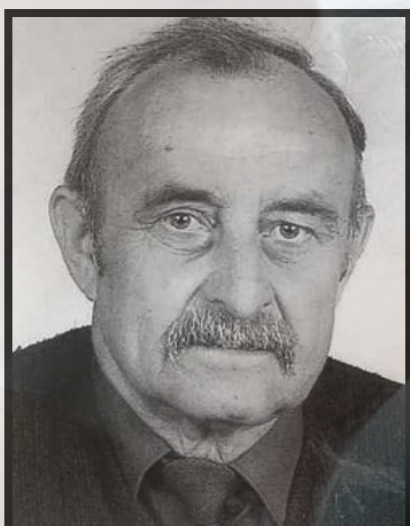
Vzpomínáme

KDO TĚ MĚL RÁD, NEZAPOMNĚL...

Dne 22. března uplyne 8 let, co od nás odešel, na cestu bez návratu,
pan

JAROSLAV JANOTA z Kryr

*Stále vzpomíná manželka Ivana, syn Jaroslav, dcera Ivana a vnoučata:
Anna, Tomáš, Marie*

**„AŽ UMŘU, NIC SE NA TOM SVĚTĚ NEZMĚNÍ,
JEN NĚKOLIK SRDCÍ SE ZACHVĚJE,
JAK K RÁNU KVĚTINY.“**

20. února to bylo 15 let, co od nás odešel

pan

JIŘÍ BALADA z Kryr

*Tichou vzpomínku mu věnuje a stále vzpomíná
jeho rodina a příbuzní*

FINANČNÍ PŘÍSPĚVEK NA ONLINE REALIZACI
TOHOTO PERIODIKA VČETNĚ ŘEŠENÍ PRO JEHO
VYDÁVÁNÍ SVĚPOMOCÍ POSKYTUJE FUNPRINT.EU

Pomáháme radnicím šetřit čas i peníze.

www.funprint.eu

MĚSTO KRYRY VÁS ZVE ...

PLES MĚSTA KRYRY

19. 3. 2022

od 19.30h

Kulturní dům Kryry

Moderuje Klára Kolomazníková

Hraje: Funny Orchestra Jaroslava Kleina

hodnotné ceny tomboly, raut, taneční vystoupení

Vstup: 300,- / předprodej: Městská knihovna u paní Járové - tel.: 725 935 966

Vstup pouze ve společenském oděvu / Roušky s sebou / Vítězek z plesu bude věnován Mateřské škole v Kryrech.

Kryrská rozhledna, čtvrtletník městského úřadu pro Kryry, Běsno, Stebno
a Strojetic vydává MÚ Kryry pod číslem registrace MK CR E 2257.

Redakční rada: Vladimíra Járová, Lukáš Hájek a Pavel Ďuran.

Stylistická a gramatická korektura: Mgr. Kamil Kraus.

Fotografie: Laurencia Helásková

Kontakt: tel.: 415 216 775, e-mail: knihovna@kryry.cz, 602747565@seznam.cz.

Realizace: funprint.eu